

Apure de trei ori în septemana: mercuria vineri-a și duminică; în septemanele cu serbatori înse numai de două ori.

Pretiuul pentru monarhia:

pe unu anu . . . 10 fl. — cr. v. a;

„ diumetate de anu 5 „ — „ „

„ unu patrariu . . . 2 „ 50 „ „

Pentru Romania și strainetate:

pe anu . . . 30 franci;

„ diumetate de anu . . . 15 „

ALBINA

Enumeratiuni se facu la si prin doi correspondenti ai nostri, la tote postele, si de a dreptulu la Redactiune, Stationsgasse Nr. 1. unde sunt a se adresat tote câte privescu foi'a. Cele nefrancate nu se primescu, cele anonime nu se publica.

Pentru anuocie si alle comunicatiuni de caracteru privatu, se raspunde câte 6 or. de linia; repetirile se facu cu pretiu scudutu. Tassa eroriale de 50 cr. v. a. pentru odata, se anticipa.

Invitare de prenumeratiune la „Albina.“

pre perioadele anului curinte, incependu dela 1. ianuaru, cu pretiurile si conditiunile mai susu insemnate, si pre langa observatiunea că dispunemu de nri in abundantia dela inceputulu anului, pentru de a satisfacé tuturor pretensiuniloru ce ni ar veni.

NE! Spre scire celoru concerninti reflectamu cu parere de reu, că pe timpulu morbului Redactoriului, si din acésta cauza nu numai am intardiatu cu tiparirea adreselor, ci doue côle cu 40 de adrese ni s'au perdutu in tipografia necontrolata din destulu, de unde, dupa cum aflaramu si constataramu, 40 de domni prenumeranti, de la nrulu 6 nu primira foi'a. O data in sa aflata acésta scadere, in decursulu acestei septemane vomu cautá a suplini defeptulu si a tramite tuturoru domniloru numerele de la 6 incóci.

Redactiunea.

Budapesta, in 9 febr. n. 1876.

Se sustiene cu tóta firmitatea prin foile straine fain'a, (fora ca prin foile din Bucuresci s'o vrému gasi intarita séu desmentita), cumca de curendu guvernulu Turciei, cerendu in Bucuresci asiá nuntulu tributu de 80 mil galbini pre timpu inainte, fiindu că Imperati'a se afla in mare calamitate finantiare, — guvernulu Romaniei sé fie respunsu respingendu cererea, si inca nu numai pentru acuma, ci pentru pururi'a, servindu-se de argumentulu, că: „Acelu daru, dupa capitulatiuni s'a stipulatu pe sém'a Turciei pe langa conditiunea, ca Turcia in casu de lipsa sé apere tieriele romane in contra ori-ce atacu din afara; dar Turcia nu a aperatu nici pona acuma teritoriulu romanu, ér astadi ea nu este in stare nici pe sine a se aperá, Romania insasi stá sub aperarea poteriloru garanti, si asiá nu mai existe motivu, pentru carele sé raspunda Romania pretinsulu tributu.“

Déca acésta intemplanre ar fi adeverala, ea ar fi pré rationabile si démna de tóta laud'a: ér déca ea n'ar fi adeverala, apoi inventarea si propagarea ei este destulu de insemnata, pentru d'a reflectá pre guvernulu romanu, că cum ar fi timpulu sé se pórté!

Destulu că foile straine publica intemplanrea ca positiva, si pregatirile resbelice ce face astadi Romania le punu in legatura cu acésta pretinsa intemplanre.

Cele mai nóue sciri telegrafice ni spunu urmatoriele:

Camer'a din Bucuresci n'a votatu intregu credetulu cerutu de 5.600.000 pentru completarea armelor, ci numai 4 millione.

In Romania mica se concentra spre Dunare doue divissimi complete de armata, spre a observá armat'a turcesca, ce se aduna la Vidin. —

In Belgradu, abia ce se inchise scupcin'a cea agitata si turburata, si abia deputatii pa-

vasira capital'a, candu dáta, fora veste, Ministerulu Kalieviciu si de demissiuinea! In urm'a acestei intemplanre prevediute, spiritele sé fie fórté nepaciuiteru principele in mare nedumerire. —

Din Spania scirile contiuna a vesti, că rescol'a Carlista se apria de stingere totale. Generalii Regelui Alfon din tóte pártile au apucat'o si o strintores, in cátu astadi terenulu ocupatu de ea abimai e de vr'o 240 de mile patrute, cu diumete de millionu de locuitori, pre candu acú in anu ea cuprindea peste 1000 de mile patra, cu aprópe 4 millione de locuitori.

Din Viena sub dalu de ieri ni se semnalédia o crisa parlaméare. Legea guvernulu pentru urcarea tasloru timbrali, doue cluburi liberali nici de tu nu voru s'o primésca, pre candu guvernulu a facutu cestiune de cabinetu din primirei. —

Not'a lui Andrássy,

resp. planulu pacédrü Orientelü.

Septeman'a trecia „Köln. Z.“ cum dice ea din Paris, cu in sa dau cu socotéla Vienesi, din Berlin, primi si publica Not'a diplomateca a d'ului Andrássy, cu datulu din ~~1875~~, 30 dec. 1875, cátra poterile apasene in cestiunea Orientelü, — actu combinatu cu Russia si Germania, pre teneulu cáruia dup'aceea se fecera propunerile in Constantinopole.

Acésta nota este de cea mai mare insemnatare pentru presente si pentru venitoriu: căci ori-cátu autorii ei si cu partesanii loru susienu, că ea nu cuprinde amestecu in cele interne ale Turciei si nu prejudeca de feliu Suveranitatüi Sultanului, adevérulu faptecú e si remane, că ea se ocupa de a dreptulu de atacuri interne ale Imperiului otomanu si pretinde reforme séu o organizatiune fapteca interna, precum ea n'a essistu si nu existe astadi in provinciile turcesci, cea-ca — numésca de altii cum se va numi, — in fapta este amestecu, este violare a dreptulu de suveranitate! Si insemnatarea actulu cresce, candu telegrafulu din Constantinopole tocmai ni spume, cumca Pórt'a otomana chiar duminéca trecuta déjà notificá in scrisu reprezentantiloru celoru siesse poteru mari, că „in urmarea consultatiuniloru, avute cu reprezentantii poteriloru apusene, s'a decisu, a acordá provinciiloru rescolate reformele cele cuprinse in cinci puncte ale notei dlui Andrássy.“

Cele cinci puncte, cuprinse in Not'a dlui Andrássy sunt:

1. deplina libertate si egalitate religionaria;

2. stergerea sistemii de dare in arenda a veniteloru statulu;

3. dispusetiune prin lege, ca venitul din dárite directe sé se intrebuintie die in Bosnia si Herzegovina spre folosulu acestoru provincie;

4. emanciparea economica a tieraniloru;

5. organizarea unei comisiuni miste, pe diumetate din musulmani, diumetate din cresuni, pentru controlarea essecutárii reformelor, atátu a acestora, cátu si a celoru anuociate prin Irad'a Sultanului din 2. oct. si prin fermanulu din 12 dec. 1875. —

Nota bene: Aceste citate acte, adeca Irad'a si Fermanulu, cuprindu concessiuni séu reforme multu mai insemnate si mai multe decâtu cele cinci din Not'a dlui Andrássy, dar acelea se acordasera espresu numai pentru popórale pacinice, ér rescolatiloru ele se donegasera: acum in urm'a intrevenirii poteriloru in se, acelea se estinsera espresu si de a dreptulu si asupra celoru doue provincie turburate.

Ceea-ce merita desclinita atentiune in Not'a diplomateca a poteriloru mari, resp. a dlui c. Andrássy — e:

1. Că ea consatata, cumca crestini au destula cauza — a) d'a fi nemultiamiti cu starea lor; b) d'a protestá chiar cu arm'a in mana in contra nedreptátiloru si tiranieloru turcesci; c) d'a nuse mai increde promissiuniloru, de atâtea ori facute si nici o data implinite, a Sultanului si a guvernulu seu! —

(Vedeti, domniloru si domnitoriloru, unde ducu promissiunile solenne, dar pururiá calcate in picióre! drepturile acordate, dar netienute! legile create chiar prin parlamente, si apoi desconsiderate chiar de cei-ce le-au facutu!! despotia si tiraniele facia de popóra!!!)

2. Că ea, Not'a dlui Andrássy, pretinde, cumca de óra-ce promissiunile si ingagiamentele de pana acum cátra popóra nu s'au tienutu: acuma Sultanulu si guvernulu seu sé deoblege implinirea facia de Poterile mari, de Europa!

(Va sé dica, se presupune, că domni si domnitorii cei ce au mintitu si pacalitu popórele, nu vor minti si pacali — lumea cea mare! — Pricepeti in catro merge aculu satirei?!)

3. Că Not'a dlui c. Andrássy, pentru casulu d'a nu primi inalt'a Pórt'a propunerile poteriloru pentru pacificarea

tierelor rescolate, in primavéra pune in vedere latirea rescólei, participarea la resbelu in contra stepanirii turce si din pãrtile Serbiei, a Montenegrului, a Bulgariei, a Cretei etc!

(Dar óre, déca Pórt'a va primí, precum in adevéru primí reformele si se in-gagiã facia de poteri a-le essecutã, si totusi nu le va essecutã, — precum nici nu-i crede nime cã le va essecutã cu onóre si rigóre, — ce vor face poterile mari? Sêu déca rescolatii, — tocmai pentru cã poterile mari nu atingu cu unu cuventu cã ce garantíe oferu pentru astfelu de casu de nóua insielatiune din partea Turcului, — nu vor dá nemic'a pre nóue le promissiuni, ci vor continuã resbelulu, — ce va sê urme atunci? — Acést'a se intrêba lumea, si nime, dar chiar nime nu se gasesce, carele sê-si scie dá respnsu, nici carele sê astepte pre cale pacinica regularea afaceriloru in Oriente.)

Atãt'a asta data despre pasulu poteriloru mari, resp. despre Not'a dlui c. Andrásy in Constantinopole, — ba numai inca cu aceea mica notitia, cã multi-multi tienu pre dlu c. Andrásy reu pacalitu si monarchiã nãstra printr'insulu tereita intr'unu impasu fatale, din carele cu greu va scapã cu pelea intrêga! —

Budapesta, in 7 februaru n. 1876.

Nu trecura de cãtu vr'o trei septemane, de candu aduseramu la acestu locu, dupa foi de renume din Berlinu, curios'a scire, curiosulu planu si svatu ce se dá Austriei, ca sê se lapede de credintia, cumca vietia ei, puterea ei, venitoriulu ei, este la Dunare, si sê caute a se estinde si intari incolo spre Adria, a lungulu litoralului seu Dalmaticu!

Acestu planu si svatu putea sê fie la aparintia, in prim'a linia, in favórea Romanimei cu Hohenzollern in frunte, mai in colo intr' adevéru in favorea Rusiei. Oricum, planulu si svatulu cerea renunciare, sacrificiu colosale Austro-Ungariei!

Acuma vine sê ne suprinda o alta scire, nu mai pucinu curiósã si picante, din Venetia Italiana. Mai multe foi, dar specialmente „Tages Pr.“ de ieri din Viena, ne face conosciuti cu o corespondentia din Venetia in „N. D. Allg. Z.“, carea reporta, cã prin pãrtile italiene ale Monarchiei nãstre si prin cele vecine cu ele, de unu timpu in coci tare se vorbesce si se complotedia chiar, cu cuventulu si scopulu, cumca s'ar apropiã timpulu, ca Italia sê se intre-gesca prin anessarea pãrtiloru locuite — multu-pucinu de Italiani, din Imperiulu vecinu alu Austriei, anume a Tridentului Istriei, Goritiei, Triestului si Litoralului dalmaticu-italianu, astfelu Adria sê se faca Mare italiana! Si acést'a cu ajutoriulu diplomatiei, alu Imperatiei germane!!

Frumóse cobe pentru dulcea nãstra Austria dualisata Constrinsa ser-

man'a de amicii, ce o trantira de pamentu la 186si o scósera din Germania, pentru d'o avisã, sê-si caute marimea si salut spre Oriente, impar-tiendu-si domni'a aristocratiei magiari: ea astadi se avilia din Germania, a-si parasí speraele si directiunea spre Dunare si á-le indreptã spre Adria; ér din alia ea se avisedia, a-si parasí speraele si directiunea spre Adria, si a-si-lautã unde va voi, numai nu acolo, p unde se afla locuindu Italiani!

Éta o neferita consecintia a desastreloru de o pte, si a arangiamen-toru gresite, polite si diplomatece de alta parte, de car se isbi Monarchiã austriaca dela 18i incoci.

Numai bunul Ddieu mai scie, unde o sê ajungemu, cidusi de conducetorii dualistici ai nostri!

Budapesta, 18 februaru n. 1876.

Cas'a representiva a Dietei domniloru magiari, se ocupa de nu proiectu de lege, codificatoriu a unoru dibusetiuni despre accisele si resp. tassele dupa sbacu. Prin modificatiuni este pururia a se intiege, la noi in Ungaria, *impozarirea mai mtu a producentiloru si apoi firesce si a cosumentiloru.* Dlu Széll spera a mai scóte ér nu millionu de florini si prin acést'a „*reforma domnesca, de la bietulu poporu!*“

La acést'a ocasinu, in siedinti'a de ieri, dlu Mocsáry L. din stng'a extrema se scula cu multu patriotismu contra impovaririi poporului din fost'a grantia militare; densulu accentuã, cã *nu e biru amari si instrainã acestu poporu tocmai astadi, candu in Oriente se redica furtuna.*

La acést'a dlu Széll i respunde, — dupa noi forte fora teneiu. — cã „*densulu este convinsu, pre cumca pporatiunea fostei grantie si pona acuma djã seute binecuventãrile provincialisãrii, a puerei ei sub administratiunea civile a comitebloru, si nu si-va cautã interesulu intru scutirile ce o avutu pona acuma!*“

Si apoi impovarirea fostiloru nostri graniceti s'a primitu. Dar noi onorabilmente incredintiamu pre dlu Széll si lu-conjurãmu pre umbr'a adoratului *senmare mortu Deák,* sê fie convinsu, cã in tóta fost'a grantia militare nu este sufletu de omu, — afara de unii vagabundi straini ce li s'au tramiu de domni si tirani, — care sê sente ceva dinbinecuventãrile provincialisãrii, ma din conta, toti fostii grantieri sentu amaru perderile materiali, spiretuali si nationali ce au suferitu prin provincialisare si dorerea si necesulu lom este fora margine!

Dlu Mocsáry L. avorbitu ca unu patriotu de omenia. —

De altmuntre observãmu, cã de candu stepanesce *Tisza* in tiéra, nici o data la votare nu s'a aretatu parti'a sa atãtu de sfasiata, casi la acést'a ocasinu, unde multe dispuse-tiuni se primira cu majoritãti abia de cãte-va voturi. —

Viena, in 6 fauru n. 1876.

[b] Aici la noi, in drag'a nãstra de Cislaitania, *conventiunea comerciale si vamale cu Romania intempina* atacuri si greutãti multu mai mari, decãtu ce se poteau prevedé. Dejã de multe dile se continua desbaterea asupra aceeaia in comisiunea economica a Casei deputatiloru, si mãcar cã pentru cele-ce se petrecu in siedintiele acestei comisiuni s'a adoptatu parol'a tinereti in secretu, totusi resufa destule, prin foi si prin cercurile deputatiloru senatului imperiale, din cari sê se póta cumósce ne'nda-tenat'a opozitiune si agitatie de spirite, ce a

provocatu acca conventiune, pre carea opo-sitionalii din Bucuresti si unii maimutiatori de din coci ai acelora o bucinau in lume ca ne-spusu de favoritória Austro-Ungariei si strica-tória Romãnei!

Numai la desbaterea generale in comisiune, de 40 de ori sê se fie luat cuventulu intru combateru si apoi si aperiarea ei, cu diferinti'a aceea, cã aperiarea sê fie provenitu curatu de la omenii si membrii guvernului si sê se fie radimatu mai vertosu cu argumente de politica mai inalta! Joi-a trecut in 3 fauru, ca unulu dintre cei din urma oponenti, si-a redi-catu vocea renumitulu *Herbst,* carele intr'unu discursu de peste o óra sê fie aretatu si respica-tu din firu in peru, cã nici o data guvernul austriacu n'a inchiãiatu o conventiune comerciale mai daunósa si periculósa monarchiei. In fine totu in acea di, punendu-se in comisiune intrebarea de o luare in consideratiune, mm. *Chlumecy,* in numele intregului ministeriu Cislaitanu, precum si a dlui c. *Andrassy* sêu adeca a ministeriului comune, a insinuat *cestiunea de cabinetu,* adeca *retragerea ambelor ministerie,* déca conventiunea ar fi respinsa. Dupa aceste precedentie desbaterea si resp. votarea s'a amenatu pre sambata.

Ieri, sambata, redeschidendu-se desba-terea in Comisiune, din dóne pãrti s'au facutu propuneri de *amenare,* unii cerendu a se asteptã mai antaiu regularea cestiuniloru vamali si comerciali cu Ungaria, alii cerendu a se asteptã din partea guvernului date mai positive, atãtu in privinti'a pretinsei utilitãti, cãtu si in privinti'a pretinsei necesitatii sêu fortie politice [!], in fine mai cerendu-se, ca la decidere sê fie toti membri comisiunei de facia, ér nu numai 27 din 36, precum erau in acea diua! Min. *Chlumecy* repeti cestiunea de cabinetu in celu mai seriosu tonu, si asiã pasindu-se la votu, precum se suna, numai cu 14 voturi contra 13 s'a decisu intrarea in desbatere speciale, pe articli.

Ar fi deci acestu votu o invingere a gu-vernului; dar acést'a invingere si-perde tóta va-lórea prin cele-ce adauge mai departe faim'a, cumca adeca votulu majoritãti, pentru intrare in desbatere speciale, s'a datu espresu cu scopu, ca prin desbaterea speciale sê se constate mai bine, mai specialu puntele daunose si pericu-lose ale conventiunei, pentru ca apoi cu atãtu mai vertosu ea sê se póta respinge, sêu eventualuinte cu atãtu mai puternicu sê se póta motivã unu votu separatu alu minoritãtei!

Astfelu este cu acést'a conventiune, pre carea la inceputu multi strigau cã Austro-Ungaria are s'o primésca cu intusiasmu! —

S. Nicolãulu-micu, I. Aradulu-n., ian. 1876.

(*Sê ne consultãmu si noi romanii de-la tiéra!*) Tóta lumea se consulta, cã ce tienuta sê apuce, in care direptiune sê pasiésca. Noi romanii inca ne consultãmu, ce e dreptu, ba inca ne si capacitãmu unii pre alii adese ori; dorere inse, nu in acele cestiuni ce ar trebú sê ne ocupe in lini'a prima, si nu destulu noi, cei dela tiéra, cari suntenu cor-pulu celu adevératu nationale. Noi multu ni batemu capulu cu cestiuni de ale lui *Bismark* si *Andrassy,* pre candu dóra, noi chiar cei de la tiéra, multu mai multu ar trebú sê ni vedemu de serac'iã nãstra, sê ne ingrigimu de mic'a si neinsenmat'a nostra avere materiale, ce din di in di totu se impucinedia, pana candu meuru scadiendu in urma de totu, o sê devenimu *pro-letari,* adeca o turna fora pamentu, fora avere, fora patria, ca si tiganii, si asiã fora sperantia de — *renascere.* Lips'a de avere, credu cã scie fia care cãtu impedece, ba face cu nepotintia *desvoltarea* si prosperarea vietiei sociali.

Conlocuitorii nostri de nationalitate ma-giara, desi stau pre o trépta cu multu superio-re in acést'a privintia, si-sfarma capulu de multu cu acést'a cestiune, si ei au apelatu la stepa-nire, sê li concéda a formã o asociatiune pen-tru *asecurarea averei cetãtieniloru de stare slaba, prin credete mai nice si eftine.*

Nu știu de ce acea asociațiune va obține sancțiunea mai multă și va aduce apoi ceva bine pentru scopul mențiu; destul însă că apelul e subînsemnat și de unii corifei bisericesci de ai noștri, cari — firesc, provocați fiind — nu voiau dă să se facă de scârba cu domniile din elementul stepanitoriu.

A îndemna pre romanii noștri, să intre în o asemene asociațiune, acare conducători sunt unu elementu ce, după esperiența continuă nu ni-au prefăcutu bine, și asiă a spriginii o întreprindere, pre ai cărei întreprindători până acuma ii-am vedutu lucrându mai totu în contra intereselor poporului romanu, — par' că n'o să se potrivească cu anim'a și cu mintea noastră. Și asiă noi ar trebui să ne consultăm pentru formarea altor asociațiuni, cari să ni inspire mai bunu credimentu, încâtu pentru asigurarea averei noastre naționale, și cari să ni spriginască economicele și adevăratu patriotecele noastre tendentie. Lipsă de atari asociațiuni, credu că e destul de sentita, după ce vedem că seracim și vedem că suntem mestecați cu atâtea elemente, cari pre întrecute se nisuescu a înduplecă pre poporul romanu, ca să-si vanda mos'ă, să-si vanda dreptulu de cetățianu, ce cu sange și munca de atâti-a seclii si-au cășigatu.

Să formăm deci asociațiuni, cari să impedece mai cu sâma instelațiunile evreilor, a acestora omeni vicleni și periculoși, cari atâtu de multu abuză de nepreceperea bietului romanu, până-lu aduc la sapa de lemn. Atari asociațiuni, de ce ar ave de conducători omeni versati și de anima și caracteru, cari diu'anoptea se combata vitiile și să incuragiedie la virtuti, de buna sâma multu ar contribu la prosperarea și înflorirea stirpei romane.

Ar fi de lipsa, ca atari asociațiuni să nu lipsesca din nici o comuna romana, căci preotindeni s'a lititu cium'a și asiă numai astfelu se pote speră sterpirea ei, firesc sub o supraveghiere buna a conducătorilor. Comunele avendu căte o asociațiune, în fruntea cărei va stă inteligința locale, de ja prin statute membrii si-vor legă manele, ca să nu pōta vende averea romană, ca strainului. Și apoi s'ar potē invoi cu totii, ca ori-cand unulu s'ar află în o asiă perplexitate, ca să fie chiar silitu a vende din averea sa, acea avere să o cumpere altu romanu s'eu unu consortiu de romani, s'eu măcar comun'a insasi, pentru ca să devina avere comună tuturor romanilor din acelu locu.

Oh, ce binefaceri ar respandă preste poporul nostru asociațiuni de asta natura! Avere romanului — n'ar încetă a fi romană și a contribu la înaintarea și desteptarea generale a romanilor; ar facilită cascigarea științelor și a culturii, atâtu de necesarie romanului în acēta epoca. Căpii atărora asociațiuni ar îndemna și spriginii pre poporul nostru la munca și economiă și la fapte mari și frumoșe.

Astfelu prin poporu ni-am salvă tōte interesele naționale. — partea politica a folosului nici mai amentind'o.

Recomendă deci aceste pareri ale mele atențiunei publicului romanu, și mai vertosu celoru ce sunt chemati a conduce opiniunea publică și poporul cu tōte interesele vitali ale națiunei noastre, și rogu, ca să intrevina cu luminele loru și cu spriginulu loru practicū întru înaintarea cauzei. B. Ch. Fontanelle.

Sebesiulu sasescu, ian. v. 1876.

Noi Romanii din asiă numit'a Ungaria de astadi amu ajunsu tare grele dile, de candu cu stepanirea eschisiva a Magiarilor. Acēta asertiune este unu adevēru atâtu de sentitu, încâtu nu află lipsa să-lu probu și aci cu date speciali; apoi afora de acēst'a publicistic'a noastră nu intardie a înregistră în tota diu'a nedreptăți după nedreptăți, ce ni se facu continuative pe tōte terenerele vietiei publice.

Destulu dara să accentu aci, că cea mai sentita din tōte nedreptăți ce ni se facu este, că puterea de statu necum să se ingrigesca ba-

rem încâtu-va de naintar în cultura a poporului nostru, dar ea nu șesfiesce nici chiar a impedeacă, sub deosebite eteste, desteptarea Romanului. Și standu stu-feliu lucrulu în tiēr'a noastră, noue nu ni mane altu-ceva, de cātu ca până la tempuri ni bune să ni încordăm tōte poterile și în ire să cercăm noi de noi a grigi de desteptea și propresulu poporului nostru; ast'a țice cu atâtu mai vertosu să ni o punem la ama, căci fora spriginulu poporului este și vā și mai vā de carturarii romani.

Astu-feliu carturaromani au o detoriintia sânta să cugete du mediloece pentru naintarea poporului nost în cultura, și să nu crutie nici o ostenela și și unu sacrificiu de a le pune acele mediloece prassa; căci ori ce institutiune nobile, funda pentru poporu, de o parte este unu stelpu și spriginesce victi'a noastră ca națiune. ēr de lta parte este unu muru puternicū, care ne pēra contra sagetiloru veninose ce nu mai cēta strainii reutatosi a aruncă în pepturilnostre. O! de ar dā ceriulu să ajungem a fio data petrunsi cu totii de acēst'a, și cunosndă-ne lipsele, să ne lapedăm de peatele ce e desbina și punendu umeru la umeru să lucrām în unire, din respoțeri și cu perseverantia, edificiu viitorului nostru!

Un'a ar mai fi de doru inca dela carturarii nostri din sinulu poporului și aceea este: *ori ce pasiu întreprindū intă luminarea poporului, să nu intrelase a-lu duce la cunosciint'a publică pe calea diuarisicea*. De aci resulta dōue lucruri bune: *antai* se dā publicului romanu o icona generale depre tōte cele ce se întreprindū în acestu obițu; *a dou'a* se dā altora ocaziune a cumper corespundieabilitatea pasiului întreprinsu și poi indemnū pentru imitare și emulare.

Din aceste considentiuni vinu a însemnă și eu pentru publiculu cel numerosu alu „Albinei“, cumca corpulu inveiatorescu dela scolele romane de aci, în contielare fratiēscă cu carturarii poporului, concepă ideia de a înfiintă aci o *biblioteca pentru poporu*. Acēsta ideia credu, că este un'a din cele mai salutari și speru că va aduce fructe binefăcătoare. Ea merita să fie imitata și prin alte părți.

Dar nu e destulu numai a concepē ideie, ci se recere a-le și realiză. Chiar de aceea bravii nostri invetiatori și cugetara după mediloece. Celu-ce cerca: afla Si dñii invetiatori cercara și si aflara; ei și apucara adeca să arangedie unu balu, a caru venitu curatu ludestinara scopului sus nunitu.

Întreprinderea reusă forte bine, deși intielegința noastră de aci e mica la numeru. Petrecerea se arangiă la 13 ian. și luara parte toti romanii și multisiori straini; ea a avutu caracteru pronunțiatu romanescu, și — pre langa jocurile „Roman'a“, „Ardelean'a“, „Hatiēgan'a“, „Abrudan'a“ — se mai essecutara cu multa desteritate și „Calusieriulu“ și „Batut'a“, escelandu între calusieri vavavulu loru, dlu inv. *Herlea*; peste totu petrecerea fi forte vioia, și multe fura dinele romane ce contribuira la acēst'a. Ceea ce inse e și mai imbucuratoriū și ce va aduce fructe în viitoru — este, că venitul curatu trece peste 100 fl; apoi pentru ajungerea scopului, caru se dedicase venitul curatu, se donara mai multe opuri. Speru că despre aceste se va dā în currendu ratiociniū publicu.

Astu-feliu s'a pusă fundamentulu unei bibliotece poporali la noi. Si aci nu potū alt'a dice, de cātu: Binecuvēnte Ddieu poporulu romanu cu multi invetiatori casi ai noștri: Germanu. Muresianu și Herlea. . . .

x.

Hezerislu în Carasiu, ian. 1876.

(Spre chiarificare și îndreptare.) În nrulu 75 de anulu trecutū alu pretiūitei Albine, într'o corespondinția de langa Caransebesiu se face amintire și despre scōl'a noastră, scriindu-se că de trei ani ar fi închisa și că s'ar

ținē închisa pentru vin'a protopopului inspecțore și a fostului invetiatoriu Nicol. Borduzu; apoi denunciandu-se aceste d-lui Eppu diecesanu, se ceru desluciri.

Noi, ca cei mai aprōpe interesati, potēmu, dar nu numai potēmu, ci tocma suntemu îndetorati, a chiarifică lucrulu.

Adevēratu că — deși nu de trei, dar de duoi ani scōl'a noastră — nu esiste. Ea a arsu cu tōte rechisitele. D'ar caus'a că ea inca nu s'a reedificatu și că postulu de invetiatoriu inca nu s'a implinitu, nu este nici dlu Eppu s'eu ven. Consistoriu, nici dlu protopopu și și mai puțin invetiatoriulu de mai nainte N. Borduzu; ci —

Comun'a este mica și seraca, din propricele ei poteri nu potea redicā scōl'a, ēr pentru d'a adunā ajutoriu, trebuia timplu. Ce e dreptu, concursu s'a publicatu pentru implinirea postului vacante — inca mai de multu, dar în desiertu, acelu concursu a remasu deschisu pentru dōue luni, căci nime nu s'a aretatu competitoriu la statiu, pentru că — în desiertu s'a publicatu lēfa de 300 fl căci comitetulu a modificatu acēst'a, fiindu că lipseau poterile d'a respunde atāt'a!

Din partea ven. Consistoriu s'au facutu tōte despusetiunile necesari, ca pona la implinirea vacantiei docentali, preotulu să țiena scōl'a; s'au mai facutu și alte imbiări și planuri, insa — cu cārpel'a inca n'am ajunsu la nemic'a, mai vertosu că și în comuna multi sunt nepriceputii, dar multi și netrebnicii, cari totu cauta să impedece ceea ce ar fi mai bunu! Totusi invetiatoriulu de mai nainte, N. B. pecatu de Ddieu a i se impută intrigele și pedecele! Densulu — este uniculu invetiatoriu, carele a fost în stare 13 ani a portă aici la noi amar'a sarcina de invetiatoriu; apoi de candu fi delaturatu, s'a supusu essamenului de calificatiune cu bunu succesu și și altmintre mai numai densulu este a se multiam, că am ajunsu a adunā prin colecte publice în comitat, și prin contribuiri în locu, o suma de peste 500 fl cu țarea curendu vomu edificā scōl'a. Deci pentru zelulu, ce acestu invetiatoriu a doveditu și la acēst'a, casi la alte ocaziuni — tocmai prin sacrificie mari din partea sa, firesc că are pre multi în comuna stimatori și partinitori.

Întru atāt'a se cuprinde adevērul. Pe langa acēst'a, noi nutrimu cea mai buna sperantia, că curendu vomu avē și scōla și invetiatoriu, și că copilasii noștri nu voru mai remanē lungu timplu pre utilie, fora nici o invetiatura.

Mai multi parinti și membri de comitetu.

Varietati.

* (Defraudatiune colosale.) La filial'a din Praga a Institutului de creditu mobile din Viena, se descoperi o defraudatiune în totale de aprōpe 800,000 fl. comisa de mai multi ani prin persōnele principale, între cari la primul locu se numesce directorele *Hampel*, unu cumnatu ale perfectului de politiă din Viena. Acēst'a, adeca direct. *Hampel*, o luase la sanetōs'a, dar a fost prinsu și arestatu împreuna cu alti trei functionari. În urm'a acestei defraudatiuni, septeman'a trecuta actiunile de creditu scapatasera dela 202 pan' la 179!

[*] (Celebrulu istoricu și politicu *Louis Blanc*,) pre carele, ca pre unu republicanu radicale, multimea radicale din Paris voiă a-lu intruce în senatu, dar carele, în urm'a agitārilor lui *Gambetta* în contra radicalilor, prin votulu delegatiloru nu reesi, acuma în tipu de satisfactiune și demonstratiune este să se alēga deputatu în cele 20 de cercuri electorali ale Parisului! —

* (Cărtile sateanului romanu,) scriere periodică pentru trebuințiele poporului romanu, ēsa în fiecare luna odata, o cola, în formatu 8° mare și cu invelitoria. Nrulu primu cuprinde: Cuventu catra sateanulu romanu; desceptate Romane, poesta de A. Muresianu. —

*

inceputulu si istoria Romanilor, tractatu pentru poporu in forma de dialogu si impartitu dupa sere, de prof. T. Petrisioru; despre causele seraciei poporului romanescu, urmările si incercarea de a le delatură. — Peste totu aceste cărți vor cuprinde in decursulu anului: Cunoștințe din toti ramii de economia, istoria poporului romanu dela lăganalu seu, cunoștințe de drepturile si detorintele fiesce carui cetățianu a patriei, poesie vechie si noue mai cu sēma eroice, istoriore si novele morali de invetiatura si de petrecere, cunoștința boleloru ce ajungu mai desu pe omu, animalie si vegetalele sale, si indrumarea de leuirea a-celora; anecdote, proverbe, cuvente intielepte etc. — Pretiulu pe anulu intregu e: 2 fl, pe diumetate 1 fl; o carte consta: 20 cr. — A se adresă la redactiune in Gherla, (Szamosujvár.)

* * (Predicatoriulu sateanului romanu.)
foița besericesca pentru predice si alti articli din sferă besericesca, cursulu alu II, ăsa odata in fiecare luna, două cole, in formatu 8.º mare si cu invetitoria. Nrulu primu de estu tempu cuprinde: Predica la anulu nou; predica la trei santi archierei: Vasile celu mare, Gregoriu teologulu si Ioanu gura de aur; cuventu funebrele, rostitu la parastasulu archiepiscopulu si metropolitulu Ales. Sterca Siulutiu, tēnuta in Naseudu, in diuța immormentării aceluia, 10 sept. 1867; predica la immormentarea unicolui pruncu; cuventu funebrele, rostitu la immormentarea teologulu V. I. Rausu; ăr in foisiora: Demnitătea preotulu; ajunulu cretinulu in Vișlaimu, din scriptele unui peregrinu. — Pretiulu pe anulu intregu e: 5 fl. v. a.; pentru cei ce prenumera totu odata si „Cărtile sateanului romanu inse costa ambele aceste: pe anu 6 fl, pe diumetate de anu 2 fl v. a. — A se adresă la redactiune in Gherla, (Sz. Ujvár.)

* * (Concursu publicu) se deschide din partea redactiunii dela „Predicatoriulu sateanului romanu,” si anume la unu premiu de 5 galbeni imperiali pentru cea mai buna predica ocașională, si la altulu totu de 5 galbeni imperiali pentru celu mai bunu articlu besericescu. Predicā pote fi la ocașione funebrele seu la ori-care alta ocașione prevediuta in programulu „Predicatoriulu etc.”, ăr articulu pote tractă ori-ce cestiune de dreptu ori ritu bisericescu. Ambele se recere se fie scrise in limbagiu curatu si usioru. Langa manuscriptulu anonim, decopiatu prin mana straina, e a se alatură o epistola sigilata, carea din afora se cuprinde devisă manuscriptulu, ăr din laintru adresă autoriulu d'impreuna cu dechiaratiunea, că la casu de nepremiarea operatulu se se publice acelu ori se se retrameta. Terminulu concursulu e 18/39 martiu 1876. Pote concurge ori care prenumera alu „Predicatoriulu etc.” Premiulu se va ajudecă prin o comisiune de cinci insi. A se adresă la redactiunea dela „Predicatoriulu sateanului romanu” in Gherla, (Szamosujvár.) —

† (Necrologu.) Nicolae Marcu, in numele seu si alu pruncului seu abiă de 15 dile, Traianu, mai departe Persida Popovici si Iuliana Popovici facu prin acelu a cunoscutu amiciloru si cunoscutiloru loru, cumca multu iubita loru socia, resp. mama, fia si sora: Ecaterina Marcu, nasc. Popoviciu, dupa lunge suferintie a reposatu in Domnulu la 1, febr. c. n. in flōrea vietiei, in alu 4 anu alu casatoriei sale fericeite. Remasitiile pamentesci i se depusera pentru eterna odihna in cimeteriulu vechiu din Aradu la 3 febr. — Fie-i tieren'a usiora!

Publicatiuni literarie:

I.

Conformu conclusulu adunării generali a Asociatiunei, dela Naseudu din 1870, p. XVII. post. 2 si in legatura cu decisiunea comitetulu din siedintia de astadi, se escrie de nou concursu cu terminu pana in 31 Decemvre

1877 pentru elaborarea unei cărți agronomice. Condițiunile pentru numita lucrare sunt:

1. Opulu aces se tractedie despre toti ramii economiei deampu, cu folosirea rezultatelor celor mai bune ale scientiei, inse cu privire la recerintie patriei nostre, formandu unu volumu de 20-25 cole tiparite, octavu mare.

2. Se infacisile prin illustratiuni, in testu seu pe foi deobite, instrumentele si masinele cele mai proite din resortulu economiei, precumu si maipulatiunile mai insemnate din deosebite anuri ale economiei.

3. Se tractedi in modu corespunditoriu si despre industriă gricola si modulu introducerei ei la poporulu ostru.

4. Opulu se fiântocmitu pentru instructiunea scolara si prata.

5. Se fia scrisintr'o limba pe catu se pote de populara si orecta, in specialu terminii tehnicii se fiaplicati, unde e de lipsa chiar si prin circumrieri, numai ca se pota fi intieleși. —

Pentru opulu keratu dupa condițiunile indegetate in p. 1—s'a fissatu unu premiu de 500 fl v. a.

Manuscriptele e fia scrise legibilu si de mana straina. In frunza loru se stee o devisa, (motto,) ărași scrisa e mana straina.

Pe langa manuscriptu se se alature si o scrisora pusa sub cuerta, sigilata cu unu sigilu, ce nu contine nitiialele autorelui, si portandu pre adresă dinfora devisă manuscriptulu resp. ărași scria de mana straina. — In laintrulu scrisorei autoriulu se va numi pre sine.

Din siedintia odinara a comitetulu Asociatiunei transilvae, tēnuta la Sibiu in 17 ian. 1876 c. n.

Iacobu Bologa, presiedinte. — D. P. Bercianu, secretariu alu I.

II.

Conformu conclusulu adunării generali dela Naseudu din 1870, de sub p. XVII. pos. 8 si in legatura cu decisiunea comitetulu din siedintia de astadi, se escrie de nou concursu pentru elaborarea celei mai bune cărți de igienă populare, cu terminu pana in 31 Decemvre a. c.

Condițiunile sunt:

Opulu se fia in ota privintia corespunditoriu trebuintielor poporulu nostru si cu deosebrie se se arete intr'insulu si relele urmări ale abuserii cubeuturi spirituose.

Premiulu este de 50 galbeni. Manuscriptele se fia scrise legibilu si de mana straina, in frunza loru se stee o devisa, (motto,) ărașiscria de mana straina.

Pe langa manuscripte se se alature si o scrisore pusa sub cuerta, sigilata cu unu sigilu cu nitiialele straine de ale autoriulu, si portandu pe adresă lin afara devisă manuscriptulu resp. ărașiscria de mana straina. In laintrulu scrisorei autoriulu se va numi pre sine.

Din siedintia odinara a comitetulu asociatiunei transilvae, tēnuta la Sibiu in 15 Ianuariu 1876 c. n.

Iacobu Bologa, mp. presiedinte.
D. P. Bercianu, mp. secretariulu alu II. lea.

Rubrică pentru contribuiriile benevoli

spre acoperirea șeselor de edificare a institutulu teologicu pedagogicu romanu greco-orientale din Aradu.

La finea anului trecut, 31 decembre 1875, inchiaiadu-se computulu anului 1875, venim a continuă publicarea colectelor noue si anume:

I. Consemnare:

1. Mulțele banali destinate spre acestu scopu facu o suma de 160 fl.

2. Din comună Banatu-Comlosi, prin diu protopresbiteru Vichentie Sierbanu, dela dd: Iulianu Bogdanu, parochu si asesoru cons., o pretensiune vechia ce afirma ssa, că o are ca restantia de biru romasa dupa repositulu poporeanu Iosa Pascu, si anume 100 polovice = 25 meti de grâu, *) Vichentie Sierbanu colectante 50 fl, Cristof Siffmann 20 fl, I. Grozescu, parochu 15 fl, Ștef. Mihailovici 5 fl, I. Sierbanu 5 fl, Iul. Sierbanu 5 fl, Pav. Brancovanu 2 fl, Const. Ristici 1 fl, Gabr. Ocanovici 1 fl, Petru Stoianovici 1 fl, Nic. Bosganu 1 fl, I. Suci 1 fl, Stoianu Aibaz 50 cr. — De totu: 107 fl 50 cr.

3. Din comună Sarcia romana, prin diu Pavelu Condanu preotu, dela mai multi contributori cu sume mai mice: 17 fl 50 cr. ăra naturalie in suma de 5 fl 89 cr. — De totu: 23 fl 24 cr.

4. Prin diu inspectoru cercuale de școle din Leucusești, Adamu Rosa, dela dd. G. Brebu, invet. 3 fl, I. Ștefanovici, invet. 2 fl, I. Bli-dariu, invet. 4 fl, Teresia Adamu 1 fl, Damsia Adamu, invet. 1 fl, Florianu Onitia, invet. 3 fl, Moise Blasiu, caltiunariu 1 fl, Iab. Munteanu 1 fl, Iul. Galiciu preotu 1 fl, Iac. Rosca, invet. 1 fl, Dam. Moise, invet. 1 fl, Trai. Cebeanu 1 fl, Dimit. Cosariu, invet. 1 fl, Pav. Rosiu, invet. 1 fl, Maria Rosiu 1 fl, Geor. Ionutiescu, invet. 1 fl, Teresia Moise 50 cr, Cristina Moise 50 cr, Nicolau Mittaru 50 cr. — De totu: 26 fl 50 cr.

5. Din comună Curtachieriu, prin diu Iosifu Ursu, parochu, dela dd: Lud. Kis preotore in Agris 3 fl, comună bisericesca 4 fl, I. Ardeleanu, not. 4 fl, Ios. Ursu colectante, 2 fl, Teod. Gornicu, adj. not. 1 fl, si altii cu sume mai mice. — De totu: 16 fl 30 cr.

6. Prin diu Nicolau Beldea, adm. protopresbiterale alu Ienopoliei, dela diu preotu din Monesa, Zach. Milianu 3 fl, dela comună Monesa cu tasulu purtatu in stă beserica, la serbatorile naserii Dnului, s'a adunatu 1 fl, dela Petru Bisorca, preotu in Zimbru, 1 fl. — De totu: 5 fl.

La olalta aceste colecte: 338 fl 54 cr.
(Va urmă.)

*) Parintele parochu si asses. cons. Iulianu Bogdanu, pre casele Ddieu Pa binecventatu cu o stare materiale cum nu se bucura altu preotu din diecesa, nu se îndură a contribui din pung'a sa, casl' altii preoti multu mai seraci, ci ofere institutulu nostru o pretensiune a sa vechia si desperata!

Lasămu se califice opiniunea publica acestu modu de contribuire si se judece, că ăre este justificabile, cu comitetulu parochiale se încasadie pretensiunile private si desperate ale Dniei sale?!

Ore ceea ce n'a potulu încasă diu'a-su de ani dela repositulu poporeanu alu seu: pot-vo realiză institutulu dela sucesori?

Pote-se consideră acelu a cu o contribuire seu concursu materiale in folosulu institutulu nostru?

Noi tēnem că acestu ofertu de contribuire este unu rafinatu expediente alu diu parinte Bogdanu, d'a scapă de ori ce contribuire.

Reportoriulu.

Pentru vacantea parochia greco-orientale din comună Greovatiu, in protopresbiteratulu Oravitiei, cottulu Carasiului, se deschide concursu pana in 29 februarie a. c. st. v.

Emolumentele sunt: 32 jugere de pamentu aratoriu si dela 150 de case câte 50 cr.

Doritorii de a ocupă acelu parochia sunt avisati, a-si tramite recursele instruate in sensulu statutulu organ. si adresate comitetulu parochiale, cătra p. on. d. protopresbiteru districtuale Iacobu Popoviciu in Oravitia. Se observa insa, cumca la acelu parochia se afla si unu capelanu, asiă dara, deca altu recurentu ar fi alesu si intaritu, acelu va fi detoriu a dă capelanulu una a trei'a parte din sesiune si din tote venitele parochiali pana la promovarea acestuia.

Greovatiu, in 15 ian. 1876.

1—3 Comitetulu parochiale,
in cointielegere cu d. Protopopu concernente.